

تأثیر استعاره‌های مفهومی چندشیوه در بهبود مهارت‌های خواندن و نوشتن زبان انگلیسی

متین نهاوندی*

(نویسنده مسئول)

دانشجوی دکتری- رشته زبان‌شناسی همگانی- دانشگاه تربیت مدرس- تهران- ایران

Email: matinnahavandi@modares.ac.ir

ارسلان گلفام**

دانشیار- زبان‌شناسی همگانی- دانشگاه تربیت مدرس- تهران- ایران

Email: golfamar@modares.ac.ir

چکیده

استعاره‌های مفهومی در زندگی روزمره ما حضور گسترده‌ای دارند و بر همین اساس در زبان‌شناسی شناختی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار هستند. بسیاری از پژوهشگران بر اهمیت استعاره‌ها در فرایند زبان‌آموزی تأکید می‌کنند. زبان‌آموزان به هنگام مواجهه با عبارات استعاری در زبان مقصد با چالش‌هایی روبه‌رو می‌شوند و از آنجایی که استعاره‌ها در اغلب بافت‌های گفتگویی حضور دارند، نمی‌توان آن‌ها را نادیده گرفت. لذا این پژوهش به تأثیر آموزش استعاره‌های مفهومی چندشیوه در بهبود مهارت‌های خواندن و نوشتن زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی بر روی فراگیران فارسی زبان ایرانی می‌پردازد. به منظور بررسی تأثیر آموزش استعاره‌های مفهومی در کلاس‌های زبان انگلیسی و ارزیابی سطح توانایی استعاری زبان‌آموزان، پژوهش در دو بخش - پیش‌آزمون و پس‌آزمون- برای دو گروه - کنترل و آزمایش- روی دو مهارت خواندن و نوشتن انجام گردید. در طول این پژوهش دو بخشی، نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه آزمایش که در معرض آموزش استعاره‌های مفهومی چندشیوه قرار گرفته‌اند با نمرات گروه کنترل مقایسه شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد زبان‌آموزانی که در معرض آموزش مستقیم استعاره‌های چندشیوه قرار گرفتند، توانستند به دلیل درک بهتر متون استعاری و افزایش توانایی تولید استعاره، نمرات بهتری کسب کنند. به عبارتی، آموزش مستقیم استعاره‌های مفهومی چندشیوه در بهبود درک و تولید زبان استعاری در فراگیران زبان انگلیسی تأثیرگذار بوده است.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۴۰۰/۱۰/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۲۱

تاریخ انتشار: تابستان ۱۴۰۱

نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

زبان‌شناسی شناختی،
استعاره مفهومی،
چندشیوه‌گی، تک‌شیوه‌گی،
فراگیری زبان خارجی

شناسه دیجیتال DOI: 10.22059/JFLR.2022.335385.921

گلفام، ارسلان، نهاوندی، متین. (۱۴۰۱). تأثیر استعاره‌های مفهومی چند شیوه در بهبود مهارت‌های خواندن و نوشتن زبان انگلیسی. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبانهای خارجی، ۱۲ (۲)، ۱۳۱-۱۵۳.

Golfam, A., Nahavandi, M. (2022). The Effect Of Using Multimodal Conceptual Metaphors To Improve English Reading And Writing Skills. Foreign Language Research Journal, 12 (2), 131-153.

* دانشجوی دکتری زبان‌شناسی همگانی دانشگاه تربیت مدرس تهران.

** دانشیار گروه زبان‌شناسی همگانی دانشگاه تربیت مدرس تهران.

THE EFFECTS OF USING MULTIMODAL CONCEPTUAL METAPHORS IN EFL CLASSROOM TO ENHANCE READING AND WRITING SKILLS

Matin Nahavandi*

(corresponding author)

Ph.D. candidate - Linguistics Tarbiat Modarees University –Tehran- Iran

Email: matinnahavandi@modares.ac.ir

rsalan Golfam**

Linguistics Associate Professor -Tarbiat Modarees University-Tehran- Iran

Email: golfamar@modares.ac.ir

ABSTRACT

Conceptual metaphors have a wide presence in our daily lives and therefore have a special place in cognitive linguistics. Many researchers emphasize the importance of metaphors in the language learning process. Learners face challenges when encountering metaphorical expressions in the target language, and since metaphors are present in most discourse contexts, they cannot be ignored. Therefore, this paper deals with the effects of explicit multimodal metaphor training in developing reading and writing skills in an EFL context. In order to investigate the effects of using conceptual metaphors in English language classrooms and assess the metaphorical ability of EFL students, we directed two measuring instruments: pre-test and post-test for control and experimental groups in both reading and writing skills. The pre-test and post-test scores of the experimental group who were exposed to explicit multimodal metaphor training were compared with the control group's scores through this bipartite study. The outcomes of this paper can shed light on teaching and learning the multimodal language in an EFL context. The findings showed that learners who were exposed to multimodal metaphors and received explicit instruction from their teacher resulted in a better understanding of metaphorical texts, enhancing the ability of metaphor production, and also better scores. In other words, this paper found that explicit multimodal metaphor instructions can lead to some improvements in metaphor comprehension and production in an EFL context.

DOI: 10.22059/JFLR.2022.335385.921

ARTICLE INFO

Article history:

Received: January 25, 2022

Accepted: February 24, 2022

Available online:
Summer 2022

Keywords:

*Cognitive Linguistics,
Conceptual Metaphor,
Multimodality,
Monomodality, Foreign
Language Learning.*

Golfam, A., Nahavandi, M. (2022). The Effect Of Using Multimodal Conceptual Metaphors To Improve English Reading And Writing Skills. Foreign Language Research Journal, 12 (2), 131-153.

* Ph.D. candidate in of Linguistics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

** Associate Professor of Linguistics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

عبارات استعاری زبان انگلیسی که در زیر معنای سطحی پنهان هستند، با مشکل مواجه می‌شوند. در نتیجه، در مقایسه با فراگیران زبان دوم؛ فراگیران زبان خارجی معمولاً در درک و استفاده از عبارات استعاری برای انتقال پیام با چالش‌های بیشتری روبرو هستند.

لو (Low, 1988) معتقد است که زبان استعاری باید در امر آموزش زبان جایگاه محوری داشته باشد زیرا حضور استعاره در کاربرد زبان ضروری است. اگرچه استعاره یکی از مهمترین موارد یادگیری زبان است، اما معمولاً تشخیص و درک معنای آن و استفاده مناسب از آن در زمینه‌های مختلف دشوار است. بر این اساس، تمرکز بر استعاره‌های مفهومی در آموزش زبان‌های خارجی حائز اهمیت است.

یکی از ویژگی‌های متمایز این پژوهش این است که ما از متون چندشیوه (Multimodal) برای افزایش درک زبان استعاری استفاده کردیم. از چندشیوگی معمولاً برای ارجاع به شیوه‌های چندگانه استفاده می‌شود که از طریق آن یک پیام شکل می‌گیرد و ارتباط برقرار می‌شود. بسیاری از پژوهشگران ادعا می‌کنند که چندشیوگی (Multimodality) بخشی ضروری در ارتباطات روزمره است. کرس (Kress, 2003, p.4) معتقد است که هر شیوه چه متن نوشتاری باشد، چه تصویر یا صدا، دارای امکاناتی است و هر شیوه می‌تواند از طریق همین امکانات، پتانسیل‌های کنش ارتباطی (communicational action) را توسط کاربران تغییر دهد. فورسویل (Forceville, 1996) در نظریه استعاره‌های چندشیوه (Multimodal

سال‌ها استعاره به عنوان ابزاری برای خلاقیت‌های شاعرانه در نظر گرفته می‌شد و حضورش در زندگی روزمره عیان نبود. اما با انتشار کتاب لیکاف و جانسون (Lakoff & Johnson, 1980) با عنوان استعاره‌هایی که با آن‌ها زندگی می‌کنیم (Metaphor We Live By)، نظریه استعاره‌های مفهومی با این ادعا که استعاره‌ها چیزی بیش از یک صنعت ادبی هستند، بر پژوهش‌های مرتبط با استعاره‌ها سایه افکند. این نظریه مدعی است که انسان نه تنها استعاری حرف می‌زند و می‌نویسد بلکه حتی استعاری می‌اندیشد. براتی (Barati, 2018) معتقد است از باور شناخت‌گرایانی چون لیکاف و جانسون، استعاره موضوعی مفهومی است و نظام مفهومی ما را از انتزاعی‌ترین تا ملموس‌ترین و جزئی‌ترین امور در بر گرفته و در تعریف واقعیت‌های زندگی نقشی اصلی را عهده‌دار است.

زبان‌آموزان در کشورهای انگلیسی زبان شرایط مناسب‌تری را برای تمرین زبان استعاری تجربه می‌کنند. آن‌ها در یک شرایط طبیعی فرا-فرهنگی در معرض زبان واقعی قرار می‌گیرند. آن‌ها همچنین فرصت‌های بیشتری برای دریافت و تمرین زبان در بافت‌های واقعی دارند. در مقابل، زبان‌آموزان ایرانی معمولاً به هنگام استفاده از زبان انگلیسی روزمره، در فرآیند درک و ارتباط با مشکل مواجه می‌شوند. این زبان‌آموزان، فرصت تمرین زبان مقصد در بافت‌های واقعی را ندارند. بنابراین، آنها اغلب در درک لایه‌های زیرین

(Theory Metaphor) اظهار می‌دارد که استعاره‌ها نمی‌توانند تنها در زبان وجود داشته باشند، زیرا زبان تنها یکی از ابزارهای انتقال مفاهیم است و سایر ابزارها یا رسانه‌ها همچون تصاویر، اصوات، اشارات و رنگ‌ها نیز ممکن است برای انتقال مفاهیم مورد استفاده قرار گیرند. زبان استعاری به عنوان ابزاری برای برقراری ارتباطات روزمره به کار گرفته می‌شود. از آنجا که استعاره‌ها در زبان روزمره حضور دارند، می‌توانند در حوزه کاربرد زبان بسیار حائز اهمیت باشند. اگر این ادعا صحت داشته باشد، استعاره می‌بایست نه تنها در زبان بلکه در سایر شیوه‌های ارتباطی (communication modes) همچون تصاویر، موسیقی، اصوات و اشارات نیز خودنمایی کند.

بر اساس کرس و ون لیوون ([Kress & Van Leeuwen, 1996, p. 17](#)) محتوای آموزشی چندشیوه‌ای که فراگیران زبان خارجی (Foreign Language Learners) در معرض آن قرار می‌گیرند، به این دلیل که هم‌زمان تحت تأثیر دانش پیش‌زمینه‌ای فرد و بافت اجتماعی قرار دارند، می‌توانند فرایندها و واکنش‌های شناختی که هم ذهنی و هم اجتماعی هستند را تحریک کنند. ارتباط تصویری و ارتباط زبانی هر دو، نظام معنایی گسترده‌ای را ارائه می‌کنند اما هر کدام به شکلی خاص و کاملاً مستقل فرهنگ را می‌سازند. زیرا هر آنچه توسط زبان ارائه می‌شود، لزوماً توسط تصویر ارائه نمی‌شود و بالعکس. بنابراین مطالعه و بررسی صرفاً شیوه کلامی (verbal

mode) به معنای کم‌ارزش دانستن و یا نادیده گرفتن سایر شیوه‌هاست. به همین دلیل در این پژوهش تلاش کردیم فرایند زبان‌آموزی را با استفاده از محتوای آموزشی چندشیوه، مورد بررسی قرار دهیم.

اگرچه بسیاری از پژوهشگران اذعان دارند که استعاره می‌تواند مشکلات زیادی را برای زبان‌آموزان ایجاد کند، اما به ندرت اثرات استعاره‌های چندشیوه را در کلاس‌های مهارت خواندن و درک مطلب بررسی کرده‌اند. مزیت آموزش استعاره در بافت‌های چندشیوه، این است که می‌تواند فراگیران را به استفاده از زبان کلامی و غیرکلامی برای درک و انتقال معنای زبان استعاری ترغیب کند. این پژوهش همراه با سایر تحقیقات در مورد درک محتوای غیرکلامی استعاری است و فرصتی را برای استفاده از محتوای چندشیوه فراهم می‌کند تا به بخش مهمی در کلاس‌های آموزش زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی تبدیل شود.

ویژگی دیگر این پژوهش این است که ما از آموزش مستقیم استعاره برای کمک به فراگیران در درک، تفسیر و تولید دقیق استعاره‌های مفهومی در زبان مقصد، استفاده کردیم. پژوهش‌های پیشین نشان داده است که حتی زبان‌آموزان سطوح پیشرفته ترجیح می‌دهند از زبان استعاری استفاده نکنند. لیتلمور ([Littlemore, 2009, 94-95](#)) معتقد است که می‌بایست به زبان‌آموزان کمک شود تا عبارات استعاری را به اندازه کافی در زبان مقصد تمرین کنند. از دیگر

ویژگی‌های این پژوهش باید به آموزش مستقیم استعاره‌ها به منظور کمک به درک، تفسیر و تولید بهتر استعاره‌ها در زبان مقصد اشاره کرد. بر این اساس، لیتلمور و لو (Low&Littlemore, 2006a) پیشنهاد کرده‌اند که آموزش مستقیم می‌تواند به طور فعال فراگیران را با عبارات استعاری در زبان مقصد درگیر کند. علاوه بر این، آن‌ها پیشنهاد کرده‌اند که آموزش مستقیم می‌تواند در افزایش آگاهی استعاری، توانش استعاری و بهبود عملکرد فراگیران مؤثر باشد. با این حال، پژوهش‌های کمی تأثیر آموزش مستقیم استعاره‌های مفهومی را در بهبود مهارت نوشتاری زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی بررسی کرده‌اند.

در حالی که پژوهشگران تأثیرات آموزش استعاره‌های مفهومی بر زبان‌آموزان را بررسی کرده‌اند و نشان داده‌اند که درک و تولید استعاره ممکن است برای زبان‌آموزان خارجی چالش‌برانگیز باشد، آن‌ها به ندرت بر مهارت‌های خواندن و نوشتن در یادگیری زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی تمرکز کرده‌اند. با توجه به اهمیت استعاره در فراگیری زبان و همچنین چالشی که برای زبان‌آموزان خارجی ایجاد می‌کند، این پژوهش با هدف بررسی اثربخشی استعاره‌های مفهومی چندشیوه در توسعه مهارت‌های خواندن و نوشتن در فراگیری زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی، انجام شد.

۲- پیشینه

بسیاری از محققان بر اهمیت حضور استعاره‌ها در آموزش و فراگیری زبان‌های خارجی برای تسهیل ارتباطات تأکید

می‌کنند. اما متأسفانه اکثر تحقیقات در مورد استعاره‌های مفهومی در خصوص فراگیری زبان دوم و نه زبان خارجی انجام شده است. این در حالی است که فراگیران زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی در مواجهه با عبارات استعاری با چالش‌های بیشتری مواجه می‌شوند. واقعیت این است که مطالعات نسبتاً کمی در ایران برای بررسی درک و تولید استعاره در زبان مقصد توسط زبان‌آموزان ایرانی انجام شده است. با این حال، پژوهش‌های قابل ملاحظه‌ای در ایران انجام شده است که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود.

درخصوص پژوهش‌های ایرانی می‌توان به پژوهش طالبی‌نژاد (Talebinezhad, 2007) اشاره کرد. او معتقد است که در بسیاری از پژوهش‌ها بر موضوع توانش ارتباطی، سرعت یادگیری و نیز توانش ساختاری زبان تأکید شده است، اما پژوهشگران تاکنون کمتر به موضوع توانش استعاری پرداخته‌اند. طالبی‌نژاد در این پژوهش میزان نهایی فراگیری استعاره‌های زبان انگلیسی توسط فارسی‌زبانان را مورد بررسی قرار داده است. یافته‌ها حکایت از آن دارد که میزان تولید زبان استعاری توسط دو زبان‌گانگان بسته به نوع نحوه آشنایی آن‌ها و نیز نوع مواد آموزشی متغیر است. یافته‌های این پژوهش مؤید آن است که میزان زبان استعاری در مواد آموزشی باید بیش از میزان فعلی باشد. دهقان (Dehghan, 2013) نیز در پژوهش خود که با هدف بررسی چند معنایی واژگان انگلیسی در قالب نظریه معناشناسی شناختی انجام داده است به بررسی دشواری‌های یادگیری واژگان انگلیسی با استفاده از اصول

و مفاهیم مطرح شده در زبان‌شناسی شناختی از قبیل مقوله‌بندی (Categorization)، نمونه‌اعلاء (Prototype)، چندمعنایی (Polysemy)، استعاره، مجاز (Metonymy)، طرحواره‌های تصویری (Image Schema)، شبکه‌های شعاعی (Radial Network) و امثال آن‌ها می‌پردازد. او در این پژوهش نشان می‌دهد که نتایج حاصل از آموزش واژگان بر اساس رویکرد شناختی، یعنی مفاهیم نمونه‌اعلاء، طرحواره‌های تصویری، و غیره در به‌خاطر سپاری واژه‌های چندمعنا، به مراتب بهتر از نتایجی هست که در آن زبان‌آموزان تنها معانی واژگان را از طریق معادل‌های فارسی آن‌ها یاد می‌گیرند.

همچنین فرجامی (Farjami, 2012) در مقاله‌ای با عنوان «استعاره‌ها و تصاویر ذهنی فراگیران زبان انگلیسی در رابطه با یادگیری دستور زبان» اظهار می‌دارد، استعاره‌ها و تصاویر ذهنی، به منزله بخشی از نظام فکری فراگیران، نقش مهمی در یادگیری زبان ایفا می‌کنند. از این رو آگاهی از این تصاویر می‌تواند کمک زیادی به معلمان در رفع مشکلات یادگیری فراگیران زبان کند. در راستای افزایش این آگاهی، این مقاله به بررسی تصاویر ذهنی که فراگیران زبان انگلیسی در رابطه با یادگیری دستور زبان دارند پرداخته است. تصاویر و استعاره‌های ارائه شده شناسایی و دسته‌بندی و البته در چهارچوب آموزش و یادگیری دستور زبان مورد بحث قرار گرفتند. صراحی (Sorahi, 2012) نیز، در رساله دکتری خود به بررسی مقابله‌ای استعاره‌های مفهومی در دو

زبان فارسی و انگلیسی در چهارچوب زبان‌شناسی شناختی پرداخت. نتایج حاصل از بررسی و مقایسه استعاره‌های مفهومی در دو زبان فارسی و انگلیسی، شباهت‌ها و تفاوت‌های متعددی را نشان داد. نویسنده معتقد است که شباهت‌های موجود عمدتاً ناشی از وجود انگیزشی جهانی است که بیشتر به دلیل فعالیت‌ها و عکس‌العمل‌های فیزیولوژیکی مشابه و همچنین عقاید مشابهی که گویندگان این زبان‌ها در رابطه با بدن خویش دارند به‌وجود آمده‌اند. تفاوت‌ها و جنبه‌های گوناگونی استعاره‌های این دو زبان را می‌توان به دلایل متعددی از جمله وجود زمینه‌های فرهنگی-عقیدتی و اجتماعی متفاوت، سبک‌ها و انتخاب‌های شناختی متفاوت، تفاوت در رمزگذاری اطلاعات و میزان شرح و بسط واژگانی دانست.

اهمیت استعاره در امر آموزش و فراگیری زبان دوم در مطالعات و پژوهش‌های خارجی مانند لیتلمور (Littlemore, 2001) و لیتلمور و لو (Littlemore & Low, 2006) نیز به خوبی نشان داده شده است.

لیتلمور (Littlemore, 2001) در پژوهشی با عنوان «توانش استعاری: نقاط قوت زبان‌آموزان با سبک شناختی کل‌گرایانه در زبان‌آموزی» (Metaphoric Competence: A) Language Learning Strength of Students with a Holistic Cognitive Style? اظهار می‌دارد که چهار مؤلفه مهم، توانش استعاری را تشکیل می‌دهند: ۱- اصالت (Originality) تولید استعاره ۲- تسلط بر تفسیر استعاره ۳- توانایی درک معنای استعاره ۴- سرعت در درک معنای

استعاره. او معتقد است که درک استعاره بسیار حائز اهمیت است، زیرا شنونده می‌بایست آمادگی دریافت، پردازش و تشخیص معنای استعاره‌هایی که در یک مکالمه با آن مواجه می‌شود را داشته باشد، تا ارتباط به درستی برقرار گردد. اما گوینده خود انتخاب می‌کند که چه وقت، کجا و چگونه از چه استعاره‌ای استفاده کند.

لینلمور و لو (Littlemore & Low, 2006) اظهار می‌دارند که در امر آموزش، توانایی زبان‌آموزان در استفاده از زبان استعاری، به عنوان توانایی اصلی و مهم در نظر گرفته نمی‌شود. نویسندگان به نوعی توانش ارتباطی (Communicative Competence) اشاره می‌کنند که به طور گسترده‌ای در آموزش زبان و آزمون‌سازی حائز اهمیت است. آن‌ها نمونه‌هایی از چالش‌هایی که زبان‌آموزان با آن مواجه هستند را مطرح می‌نمایند و ادعا می‌کنند توانش استعاری نقش مهمی را در تمامی حوزه‌های ارتباطی ایفا می‌کند. آن‌ها همچنین معتقدند که استعاره با آموزش، آزمون‌سازی و فراگیری زبان دوم از ابتدایی‌ترین تا پیشرفته‌ترین سطح، ارتباط بسیار نزدیکی دارد.

نعمتی، کرتاس و فلاح (Nemati, Cortazzi & Fallah, 2021) تأثیر آگاهی بخشی درباره وجود استعاره‌های مفهومی که منتج به استعاره‌های زبانی می‌شوند را بر روی مهارت خواندن مطبوعات و توانش استعاری دانشجویان زبان انگلیسی در ایران در طول یک نیمسال تحصیلی مورد بررسی قرار دادند. در طول ترم گروه آزمایش تمرین‌های متنوعی جهت افزایش آگاهی از وجود استعاره‌های مفهومی

و متعاقباً شناسایی استعاره‌های زبانی به‌کارگرفته شده در متون مطبوعاتی را انجام دادند. اما گروه کنترل علاوه بر فعالیت‌های معمول چند متن مطبوعاتی اضافه جهت مطالعه در خانه دریافت می‌کردند. در پایان ترم پس‌آزمون انجام شد. تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها نشان داد که گروه آزمایش عملکرد بهتری نسبت به گروه کنترل داشتند و مصاحبه گروه آزمایش حاکی از نگرش مثبت آن‌ها نسبت به این نوع آگاهی بخشی بود. نویسندگان معتقدند که یافته‌های تحقیق می‌تواند بر شیوه تدریس و تهیه و تدوین مطالب درسی برای زبان‌آموزان قابل توجه باشد.

نوین زای هونگ زو (Nguyen Thi Hong Thu, 2019) تأثیرات استفاده از استعاره را در توسعه مهارت نوشتاری و همچنین کشف چالش‌هایی که ممکن است زبان‌آموزان خارجی با آن مواجه شوند، مورد مطالعه قرار داد و پیشنهاد-های مناسبی برای تقویت آگاهی و توانش استعاره در یادگیری زبان انگلیسی ارائه کرد. یافته‌های این مطالعه نشان داد که یادگیرندگان با آموزش معلمان در مورد استعاره در آهنگ‌ها هنگام نوشتن، نسبت به سایرین نمرات بهتری کسب می‌کنند. آن‌ها همچنین نشان دادند که اگرچه یادگیری استعاره در امر زبان‌آموزی اهمیت دارد، اما همچنان چالش‌های زیادی با خود به همراه دارد.

یاسین اسلان (Yasin Aslan, 2016) نیز در پژوهش خود تلاش کرد تا اهمیت و اثربخشی استفاده از استعاره در آموزش و یادگیری زبان‌های خارجی را نشان دهد. او میزان تأثیرگذاری استعاره‌های مدرسان بر روش‌ها و

استراتژی‌هایشان بر درک فرآیندهای پیچیده تدریس در محیط کلاسی را مورد بررسی قرار داد. ۳۲ دانشجویان دپارتمان آموزش ریاضی و ترکی در این پژوهش شرکت کردند. آن‌ها تلاش کردند که با استفاده از استعاره، نظر دانشجویان را نسبت به دوره زبان انگلیسی بررسی کنند. نتایج مطالعه نشان داد که آگاهی استعاری به منظور درک اصطلاحات یک زبان خارجی بسیار مهم است.

همچنین زینرنگ شان (Xinrong Shan, 2019) تأثیر استعاره‌های مفهومی را بر ارتقاء سطح آموزش و فراگیری اصطلاحات، مورد بررسی قرار داد. او در این پژوهش، از ترکیب تحلیل کمی و کیفی و جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسش‌نامه استفاده کرد و آزمایش‌هایی در مورد آموزش و یادگیری اصطلاحات انجام داد. او اعلام نمود که استفاده از استعاره مفهومی در امر آموزش و یادگیری اصطلاحات زبان مقصد، میسر است.

برخی از پژوهشگران نیز با بسط و گسترش استعاره از نمود صرفاً کلامی به غیرکلامی، گام‌های نخستین را در بررسی استعاره‌ها در حوزه‌های دیگر برداشتند. فورسویل (Forceville, 2016) در پژوهشی تحت عنوان «استعاره‌های تصویری و چندشیوه» (Pictorial and Multimodal Metaphor) می‌نویسد با توجه به اینکه در پژوهش‌های سال‌های اخیر دیدیم که استعاره علاوه بر زبان، تفکر را نیز در سیطره خود دارد. در نتیجه می‌بایست بپذیریم که نمود آن باید علاوه بر زبان، در شیوه‌های

نشانه‌شناختی نیز مورد بررسی قرار بگیرد. او استعاره‌های چندشیوه که شامل تصاویر هستند را مورد بررسی قرار می‌دهد. فورسویل در این پژوهش به استعاره تک‌شیوه (Monomodal) در مقابل استعاره چندشیوه، شناسایی استعاره‌های غیرکلامی، استعاره‌های خلاق (creative) در مقابل استعاره‌های ساختاری (structural)، استعاره در بافت پویا در مقابل بافت ایستا و همچنین استعاره و ژانر می‌پردازد.

یوان یو (Yuan Yu, 2016) استعاره‌های چندشیوه را معرفی می‌نماید و به بیان مفاهیم مهمی چون شیوه، استعاره‌های چندشیوه و تفاوتشان با استعاره‌های تک‌شیوه می‌پردازد. او همچنین چالش‌های موجود در تدریس واژه‌ها و تدریس مهارت نوشتاری را مطرح می‌کند و ادعا می‌کند استعاره‌های چندشیوه مسیری جدید را برای تدریس واژه‌های زبان و همچنین تدریس مهارت نوشتن، هموار می‌سازند. نویسنده معتقد است که استعاره‌های چندشیوه در فرایند زبان‌آموزی تأثیرگذارند چون تصاویر، موسیقی، اشارات در مقایسه با زبان از مزیت‌های بهتری در بیان و ابراز مفاهیم، برخوردارند. بنابراین زبان‌آموزان از طریق استعاره‌های چندشیوه به دریافت درست‌تر و درک عمیق‌تری دست می‌یابند.

با بررسی پژوهش‌های پیشین، این طور می‌توان نتیجه گرفت که آگاهی از استعاره برای تشخیص و درک اصطلاحات استعاری در زبان مقصد، امری ضروری است. به علاوه، این

خود یک عامل مهم برای توسعه توانش استعاری زبان‌آموزان است. اگر زبان‌آموزان نتوانند استعاره‌های حاضر در متن را درک کنند، ممکن است کل مفهوم متن را از دست بدهند. بنابراین، شناخت، درک، تفسیر و تولید عبارات استعاری در روند یادگیری زبان حائز اهمیت است.

۳- روش پژوهش

در این پژوهش از دو گروه از زبان‌آموزان ایرانی فارسی زبان استفاده شد. تمامی شرکت‌کنندگان، زبان‌آموزان سطح متوسط (Intermediate) بودند. فراگیران در گروه آزمایش در ۲۰ جلسه آموزشی شرکت کردند. آن‌ها در یک ترم ۶ هفته‌ای، در معرض آموزش مستقیم استعاره‌های مفهومی چندشویه در دو مهارت خواندن و نوشتن قرار گرفتند. از محتوا و منابع چندشویه برای کمک به دریافت شناختی هرچه بهتر زبان‌آموزان و بهبود فراگیری آن‌ها استفاده شد. در بخش مهارت

خواندن، پاسخ‌های فراگیران در هر دو آزمون، توسط کلید سوالات تصحیح شدند. اما برای آزمون نوشتار، پاسخ‌نامه‌ها که حاوی متن نوشتاری زبان‌آموزان بود، توسط ارزیاب‌ها مورد بررسی قرار گرفت. پاسخ‌های فراگیران با استفاده از چارت رتبه‌بندی بخش مهارت نوشتار در آزمون آیلتس (ILETS)، توسط دو ارزیاب مستقل ارزیابی شدند. به اعتقاد لو (Low, 1988, p.461) توانش استعاری شامل چهار مؤلفه است: ۱- اصالت (Originality) تولید استعاره ۲- تسلط بر تفسیر استعاره ۳- توانایی درک معنای استعاره ۴- سرعت در درک معنای استعاره. بر این اساس، به منظور

ارزیابی آزمون نوشتار، موارد مربوط به توانش استعاری بر اساس تعریف لو، در چارت رتبه‌بندی بخش مهارت نوشتار در آزمون آیلتس، گنجانده شد. (پیوست شماره ۱)

برای ارزیابی آزمون‌ها، از دو ارزیاب مستقل که هر دو نمره ۷/۵ در آزمون آیلتس دریافت کرده‌اند و بیش از ده سال سابقه تدریس زبان انگلیسی دارند، استفاده شد. به منظور پایایی (Reliability) نمرات به دست آمده توسط ارزیاب‌ها نیز، ضریب همبستگی (Correlation Coefficient) بین نمرات ارائه شده توسط ارزیاب‌ها، از طریق نرم افزار SPSS بر اساس مدل پیرسن (Pearson) محاسبه شد.

جدول شماره ۱، ضریب همبستگی به دست آمده از طریق نرم افزار SPSS را با عدد ۰/۹۱۲ نشان می‌دهد که سطح مناسبی از ضریب همبستگی است.

جدول شماره ۱: پایایی ارزیابی ارزیاب‌ها برای آزمون نوشتار			
Inter-rater Reliability		Rater 01	Rater 02
Rater 01	Pearson Correlation	1	.912**
	Sig. (2-tailed)		.000
Rater 02	Pearson Correlation	.912**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			
a. Listwise N=15			

به دنبال این روش، دستیابی به نمرات واقعی (Objective Rubrics) - بدون اعمال نظر شخصی - برای بخش نوشتار

در پیش‌آزمون و پس‌آزمون میسر گردید. به این ترتیب، اعتقاد بر این است که نمرات پیش‌آزمون (pre-test) و پس‌آزمون (post-test) در این پژوهش تا حد امکان به طور دقیق، توانایی و تسلط زبان‌آموزان در مهارت نوشتن را نشان می‌دهند.

پرسش‌های پژوهش

برای تعیین تأثیرات آموزش مستقیم استعاره‌های مفهومی چندشیوه در فراگیری زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی، این پژوهش در جستجوی یافتن پاسخ مناسبی برای پرسش‌های زیر است:

- ۱- ارائه استعاره‌های مفهومی چندشیوه تا چه اندازه می‌تواند بر ارتقاء سطح درک زبان استعاری در مهارت خواندن تأثیرگذار باشد؟
- ۲- آموزش مستقیم استعاره‌های مفهومی زبان انگلیسی تا چه اندازه می‌تواند بر ارتقاء سطح تولید زبان استعاری در مهارت نوشتن تأثیرگذار باشد؟

شرکت‌کنندگان و محتوای آموزشی

این پژوهش در یک آموزشگاه زبان در ایران، انجام می‌شود. شرکت‌کنندگان، شامل ۳۰ زبان‌آموز در سطح متوسط با رده سنی بین ۲۰ تا ۳۰ سال هستند که در طول ۲۰ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای طی ۶ هفته، در معرض آموزش قرار می‌گیرند. از این ۳۰ نفر، ۱۵ نفر در گروه آزمایش (experimental) و ۱۵ نفر دیگر در گروه کنترل (control) قرار دارند. سطح متوسط زبانی از نظر لیتلمور (Littlemore, 2014, p.133)

سطحی است که زبان‌آموزان به جای افزایش سطح کمی تولید استعاره، به سطح کاربرد استعاری خود تنوع می‌بخشند. همچنین در این سطح فراگیران آغاز به تجربه و آزمایش استعاره‌ها می‌کنند و در نتیجه اشتباهات زیادی نیز مرتکب می‌شوند.

شرکت‌کنندگان در طول این ۲۰ جلسه آموزشی، در معرض استعاره‌های مفهومی در دو مهارت زبانی (خواندن و نوشتن) قرار می‌گیرند. تمامی شرکت‌کنندگان، زن و ایرانی هستند و البته زبان مادری‌شان، زبان فارسی است. مشترک بودن زبان مادری فراگیران به یک‌دست بودن کلاس و به سهولت روند آموزشی نیز کمک می‌کند، زیرا مشابهت پیشینه فرهنگی و زبانی را با خود به همراه دارد. دلیل تک جنسیتی بودن شرکت‌کنندگان، عدم امکان برگزاری کلاس‌های مختلط، در آموزشگاه‌های زبان، در ایران است که این خود از محدودیت‌های پژوهش به‌شمار می‌رود.

این پژوهش، برخلاف پژوهش‌های پیشین که عموماً آموزش واژه‌ها (Vocabulary)، دستور زبان (Grammar) و یا صرفاً یک مهارت زبانی را مورد بررسی قرار می‌دادند، به دو مهارت خواندن و نوشتن در فراگیری زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی (Foreign Language) می‌پردازد. در طول پژوهش، زبان‌آموزان گروه آزمایش، در معرض آموزش مستقیم استعاره‌های چندشیوه و گروه کنترل در معرض آموزش غیرمستقیم، قرار می‌گیرند و در انتهای پژوهش نیز هر دو مهارت زبانی فراگیران مورد آزمایش قرار

می‌گیرد. گروه آزمایش، با چگونگی شکل‌گیری استعاره، حوزه منبع و حوزه مقصد و همچنین ویژگی‌های مشابه بین این دو حوزه، آشنا می‌شود. در مقابل گروه کنترل به شیوه ترم‌های پیشین دروس مربوطه را آموزش می‌بیند و صرفاً در معرض غیرمستقیم استعاره‌ها قرار می‌گیرد بدون اینکه هیچ‌گونه تمرکز و تأکیدی بر روی فراگیری استعاره‌ها شود. به عبارت دیگر، از آموزش مستقیم استعاره‌ها به فراگیران در گروه کنترل کاملاً اجتناب می‌شود. همچنین، در ابتدای پژوهش از هر دو گروه آزمایش و گروه کنترل، در هر دو حوزه (خواندن و نوشتن) به منظور تعیین سطح درک و تولید استعاره‌های زبان انگلیسی، آزمون به عمل می‌آید.

همان‌طور که اشاره شد، این پژوهش در یک آموزشگاه زبان انجام شد. بنابراین محتوای درسی تهیه شده مربوط به پژوهش در چارت آموزشی آموزشگاه گنجانده شده است.

در این ترم آموزشی بر اساس برنامه آموزشگاه، چهار درس

اول کتاب *New Headway Plus* مقطع Intermediate

تدریس شد و دروس مربوط به استعاره با توجه به مهارت

زبانی که در کتاب در نظر گرفته شده بود، در هر جلسه

گنجانده و تدریس گردید. در این دوره آموزشی، تلاش شد

تا با ارائه استعاره‌ها به صورت چندشیوه به درک هرچه بهتر

فراگیران از عبارات استعاری زبان مقصد کمک شود. با

آموزش صریح و مستقیم استعاره بر اساس نظریه استعاره

مفهومی نیز تلاش شد تا سطح تولید عبارات استعاری

فراگیران بهبود یابد.

در این پژوهش، فراگیران در معرض آموزش استعاره‌هایی از زبان انگلیسی در دو حوزه شادی (Happiness) و زندگی (Life)، قرار می‌گیرند. این استعاره‌ها از کتاب لیکاف و جانسون (Lakoff & Johnson, 2003) با عنوان «استعاره‌هایی که با آن‌ها زندگی می‌کنیم» و همچنین کتاب کُوجش (Kövecses, 2010) با عنوان «استعاره» انتخاب شده‌اند. دو حوزه «شادی و زندگی» به این دلیل انتخاب شدند که مفاهیمی جهانی هستند و انسان‌ها با هر زبان و فرهنگ با این مفاهیم آشنا هستند و دلیل انتخاب استعاره‌ها از کتاب‌های یادشده صرفاً حصول اطمینان از صحت و درستی استعاره‌های مورد استفاده در پژوهش است. استعاره‌های مورد استفاده در پژوهش در جدول شماره ۲ ارائه شده است:

جدول شماره ۲: لیست استعاره‌های مفهومی مورد استفاده در

پژوهش

LIFE	HAPPINESS
LIFE IS A CONTAINER	BEING HAPPY IS BEING OFF THE GROUND
LIFE IS A GAMBLING GAME	BEING HAPPY IS BEING IN HEAVEN
LIFE IS A BUSINESS	HAPPY IS UP
LIFE IS A JOURNEY	HAPPINESS IS LIGHT
LIFE IS A SPORTING GAME	HAPPINESS IS A PLEASURABLE PHYSICAL SENSATION

همچنین دلیل محدود کردن پژوهش به دو حوزه «شادی و

زندگی»، صرفاً جلوگیری از گستردگی و پراکندگی داده‌ها،

بررسی دقیق‌تر و همچنین فراهم نمودن امکان طراحی

آزمون‌های متمرکز بر حوزه‌های مفهومی مشخص و معین

بود. بنابراین محتوای درسی طراحی شده، تمامی فعالیت‌ها و تمرینات کلاسی و البته آزمون‌ها (پیش‌آزمون و پس‌آزمون) و داده‌های زبانی گردآوری شده از تولیدات زبانی فراگیران، صرفاً محدود به پنج استعاره در هریک از این دو حوزه مفهومی است.

چندشیوگی در کلاس‌های استعاره

در این پژوهش تلاش شد تا فراگیران در کلاس‌های آموزشی، با استفاده از شیوه‌های متنوع در معرض استعاره‌ها قرار بگیرند. از اصطلاح چندشیوگی، در مبحث شیوه‌های متنوع ارتباطی و ترکیب این شیوه‌ها در انتقال پیام، بسیار استفاده می‌شود. در پژوهش‌های نخستین در حوزه نظریه استعاره‌های مفهومی به داده‌های کلامی بسنده می‌شد. تمرکز و توجه بر داده‌های کلامی، برای تأکید بر این حقیقت که استعاره پدیده‌ای مفهومی است که نه فقط در زبان بلکه در تصویر، موسیقی، رنگ، ایما و اشارات و سایر شیوه‌ها حضور دارد، کافی به نظر نمی‌رسد. مایر و کراس (Maier and Cross, 2014, p.111) معتقدند که معانی و گفتمان‌های چند لایه به ندرت در پژوهش‌ها و متون آموزشی مورد استفاده قرار گرفته‌اند. بنابراین در این پژوهش تلاش شد با تکیه بر چندشیوگی، این فقدان مرتفع گردد.

مولر (Muller, 2008, p.35) استدلال می‌کند که استعاره چندشیوه است و این چندشیوگی راهی است برای دستیابی به برخی از بینش‌ها در مورد ماهیت استعاره و نشان می‌دهد

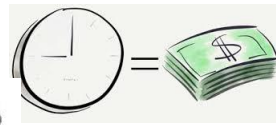
که چگونه چندشیوگی، میزان استعاره‌بودگی را افزایش می‌دهد. در ارتباط با فراگیران زبان خارجی، افزایش میزان درک و تولید زبان استعاری بسیار حائز اهمیت است که در واقع محوریت اصلی این پژوهش نیز بر آن استوار است. نگارنده بر این باور است که تأکید بر استعاره صرفاً با ارائه متون چندشیوه به زبان‌آموزان، کامل می‌شود که این امر خود باعث فعال کردن استعاره‌بودگی است. بنابراین در طول دوره آموزشی تلاش شد تا از محتوای آموزشی چندشیوه برای ارائه استعاره‌های مفهومی استفاده شود.

مهارت خواندن و درک مطلب

در این بخش از ارائه مستقیم استعاره‌های چندشیوه بهره بردیم. از متون چندشیوه کلامی و غیرکلامی حاوی تصاویر رنگی برای بهبود سطح درک و فهم زبان استعاری استفاده گردید. به طور کل، سه جلسه مجزای آموزشی به استعاره‌ها در مهارت خواندن و درک مطلب اختصاص داده شد و در سایر جلسات، برای تثبیت محتوای آموزشی، تمرینات مربوط به این مهارت، انجام گردید. جلسه اول کلاس، شامل پاورپوینتی بود که زبان استعاره را معرفی می‌کرد و دلیل مهم بودن آن را توضیح می‌داد. همچنین در اسلایدهای پایانی مثال‌هایی از استعاره کلامی و غیرکلامی (تصویری)، با تأکید بر چگونگی نگاشت حوزه منبع بر حوزه مقصد ارائه گردید. این درس مقدماتی شامل دو نمونه صریح از استعاره‌های مفهومی "TIME IS MONEY" و "LIFE IS JOURNEY" بود و همه مثال‌های ارائه شده در

پاورپوینت مرتبط به این دو استعاره بودند. در ابتدا نحوه شکل‌گیری استعاره‌ها، به کمک تصاویر استعاری و با مثال توضیح داده شد:

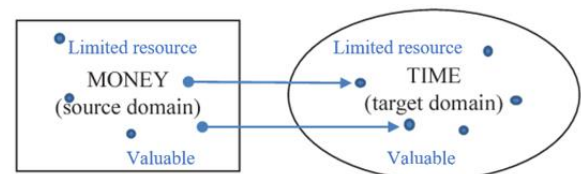
Metaphors are created in the “X is Y” format → “TIME is MONEY”

You're wasting my time.

سپس ماهیت استعاره، حوزه منبع و مقصد و همچنین نحوه نگاهت ویژگی‌های حوزه منبع بر حوزه مقصد، شرح داده شد.

ارائه این پاورپوینت باعث شد نسبت به این که همه زبان‌آموزان در گروه آزمایش اطلاعات مقدماتی یکسانی را در مورد نظریه استعاره مفهومی دریافت کردند، اطمینان حاصل شود.

در جلسات بعدی مهارت خواندن، بر شناسایی و تشخیص استعاره در متن‌های واقعی و مختلف تک‌شویه و چندشویه، تمرکز گردید. در جلسات اول زبان‌آموزان در گروه‌های کوچک تمرین می‌کردند. تعدادی تبلیغات استعاری چندشویه، حاوی عبارات و تصاویر استعاری، به همراه لیستی از استعاره‌های مرتبط در اختیار فراگیران قرار گرفت تا آن‌ها را بررسی کنند و استعاره مربوط به هر تصویر تبلیغاتی را تشخیص دهند سپس آن‌ها را به هم وصل کنند. در این مرحله تلاش شد تا با کمک محتوای چندشویه،

زبان‌آموزان درک بهتری نسبت به استعاره‌های مفهومی پیدا کنند. در مرحله بعد، فقط تصاویر تبلیغاتی در اختیار فراگیران قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد تا در گروه‌هایشان آن‌ها را بررسی کنند و استعاره مربوط به هر تصویر را پیدا کنند. سپس، به فراگیران مجموعه‌ای از نقل‌قول‌های گروه‌بندی شده بر اساس موضوع داده شد و از آن‌ها خواسته شد استعاره اصلی مورد استفاده در آن‌ها را پیدا کنند و دیدگاه نویسنده را نسبت به موضوع مربوطه شناسایی و تحلیل نمایند. در جلسات بعدی مربوط به همین مهارت، زبان‌آموزان بر روی متنی با موضوع «شادی» کار کردند. تصاویر استعاری مرتبط نیز در این متن گنجانده شد تا به درک مفاهیم استعاری کمک شود. زبان‌آموزان پس از دریافت متن مورد نظر، تمرین‌های مربوطه را انجام دادند. در تمرین نخست که مربوط به جاگذاری کلمات مناسب در جاهای خالی بود می‌بایست جاهای خالی موجود در متن را با کلمات ارائه شده، کامل می‌کردند. در تمرین دوم از آن‌ها خواسته شد تا دلایل تأثیرگذار بر رضایتمندی و عدم رضایتمندی ما از زندگی را که در متن آمده بود در جدولی وارد نمایند. سپس در گروه‌هایشان استعاره‌های موجود در متن را استخراج کردند و نظر خود را نسبت به ایده اصلی متن و همچنین نظر نویسنده با یکدیگر به اشتراک گذاشتند. دروس مربوط به مهارت خواندن با هدف افزایش آگاهی فراگیران از طریق ارائه چندشویه استعاره‌های مفهومی و آموزش صریح و مستقیم آن‌ها، ایجاد استقلال زبان‌آموزان در رابطه با افزایش توانایی تشخیص استعاره در متون و

کمک به مهارت خواندن با شناسایی موضع یا نظر نویسنده، طراحی شد. این کلاس‌ها با امید به افزایش سطح آگاهی استعاری و تشویق زبان‌آموزان برای رسیدن به استقلال در شناسایی و توضیح و تفسیر عبارات استعاری، از طریق آموزش صریح و مستقیم برگزار گردید. گروه کنترل نیز همین تمرینات را بدون هیچ تأکیدی بر عبارات استعاری انجام دادند. در تمرینات گروه کنترل، صرفاً بر روی مهارت خواندن و درک مطلب تمرکز گردید و عبارات استعاری به عنوان نمونه‌هایی از اصطلاحات زبان انگلیسی، بدون هیچ تمرکزی بر نحوه شکل‌گیری، یا نحوه ارائه مفاهیم استعاری، به زبان‌آموزان معرفی شدند. (پیوست شماره ۲)

مهارت نوشتن

در جلسات مهارت نوشتن، بر روی ارتقاء دانش استعاری زبان‌آموزان در نگارش متون استعاری متمرکز شدیم. سه جلسه مجزای آموزشی به استعاره‌ها در مهارت نوشتار اختصاص داده شد و در سایر جلسات، برای تثبیت محتوای آموزشی، تمرینات گروهی و انفرادی انجام شد. مهارت نوشتن از یک سو بر زبان و تفکر استوار است و از سوی دیگر فرایندی پویاست که رابطه نزدیکی با تجارب اجتماعی افراد دارد. بنابراین استفاده از شیوه‌های مختلف در امر فراگیری زبان حائز اهمیت است. استفاده از تصاویر در ارائه استعاره‌های مفهومی می‌تواند به فراگیران در تشخیص، درک و تحلیل استعاره‌ها و دریافت معنای عمیق آن‌ها کمک کند. تشخیص و درک شباهت بین ویژگی‌های حوزه منبع و

مقصد صرفاً از طریق زبان، برای فراگیران کار ساده‌ای نیست، اما استفاده از تصاویر می‌تواند در کمک به درک این شباهت‌ها، بسیار مؤثر باشد. به همین دلیل، در جلسه اول تصاویر استعاری از تبلیغات محیطی در اختیار زبان‌آموزان قرار داده شد و از آن‌ها خواسته شد تا استعاره مربوط به هر کدام را تشخیص دهند و حوزه منبع و مقصد هر کدام را مشخص کنند. سپس یکی از همان تصاویر استعاری را انتخاب کرده و بر اساس آن یک پاراگراف بنویسند و استعاره منتخب را در آن پاراگراف به کار ببرند. هدف از این تمرین ساده این بود که زبان‌آموزان با استعاره‌های مفهومی چندشیوه آشنا شوند و با استفاده از شیوه‌های مختلف همچون تصویر، رنگ و زبان، بتوانند استعاره‌ها را تشخیص دهند و چند جمله ساده در تفسیر و توضیح آن‌ها ارائه نمایند. در جلسه بعد نقل‌قول‌هایی حاوی عبارات استعاری به زبان‌آموزان داده شد تا در گروه‌هایشان آن‌ها را بررسی کنند. آن‌ها می‌بایست عبارات استعاری موجود در هر نقل قول را تشخیص دهند، آن‌ها را تجزیه و تحلیل نمایند و حوزه منبع و مقصد هر کدام را مشخص کنند. در انتها از فراگیران خواسته شد تا یکی از نقل‌قول‌ها را به دلخواه انتخاب کنند و یک پاراگراف مرتبط با آن بنویسند و آن عبارت استعاری را در متن خود به کار ببرند. در جلسه آخر، جملاتی حاوی عبارات استعاری مربوط به «زندگی» در اختیار زبان‌آموزان قرار داده شد و از آن‌ها خواسته شد تا به صورت انفرادی، استعاره مربوط به آن‌ها را تشخیص دهند و

آن را بنویسند. آن‌ها می‌بایست نگرشی را که هر گروه از جملات نسبت به "زندگی" بیان می‌کردند را نیز تشخیص دهند و بنویسند. در انتهای جلسه نیز از آن‌ها خواسته شد تا با استفاده از استعاره‌هایی که در همان جلسه فراگرفته بودند، یک پاراگراف در مورد «زندگی» بنویسند و دیدگاهشان را نسبت به زندگی ارائه نمایند. در تمام این جلسات سعی بر این بود تا با ارتقاء دانش استعاری فراگیران، توانایی تولید عبارات استعاری در آن‌ها افزایش یابد. از تمرینات گروهی نیز به منظور ایجاد انگیزه در زبان‌آموزان و افزایش اعتماد به نفس استفاده شد. همچنین تلاش بر این بود تا با آموزش صریح و مستقیم عبارات استعاری و افزایش دانش استعاری، فراگیران به استفاده از عبارات استعاری در نگارش متون ترغیب شوند. (پیوست شماره ۳)

پیش‌آزمون و پس‌آزمون

هر دو گروه آزمایش و گروه کنترل در ابتدای پژوهش در پیش‌آزمون و در انتهای پژوهش در پس‌آزمون شرکت کردند. از آنجایی که هر دو گروه در ۲۰ جلسه آموزشی در معرض آموزش مهارت‌های خواندن و نوشتن قرار گرفتند، هر دو آزمون شامل این دو مهارت زبانی بودند. در بخش مهارت خواندن، آزمون‌ها به صورت مشابه طراحی شده‌اند. در بخش درک مطلب، متنی چندشیوه در اختیار شرکت‌کنندگان قرار داده شد و از آن‌ها خواسته شد تا به پرسش‌های چندگزینه‌ای در خصوص ایده اصلی متن، نظر نویسنده نسبت به موضوع متن و تفسیر نمونه‌هایی از عبارات استعاری موجود در متن، پاسخ دهند. برای هر دو

آزمون کلید سؤالات تهیه شده بود و ارزیاب‌ها بر اساس کلید سؤالات، برگه‌های آزمون را ارزیابی نمودند. در آزمون مهارت خواندن و درک مطلب، هدف اصلی ارزیابی میزان تسلط زبان‌آموزان در تشخیص و درک و فهم استعاره‌های مفهومی بود. در این آزمون تلاش شد با انواع سؤالات (چندگزینه‌ای، جای خالی و مفهومی) میزان درک و فهم شرکت‌کنندگان از متن مورد نظر بررسی و ارزیابی شود. (پیوست شماره ۴)

برای سنجش پایایی، از یک گروه ۱۶ نفره، که از زبان‌آموزان سطح پیشرفته انتخاب شده بودند و از شرکت‌کنندگان در پژوهش نبودند، دو بار و به فاصله زمانی سه هفته، این آزمون انجام شد. نتیجه به دست آمده در جدول زیر ارائه شده است. عدد ۰/۸۸۳ در جدول مربوطه، سطح قابل قبولی از پایایی آزمون را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۳: پایایی آزمون خواندن و درک مطلب

Reading -Test Reliability		VAR00001	VAR00002
VAR00001	Pearson Correlation	1	.883**
	Sig. (2-tailed)		.000
VAR00002	Pearson Correlation	.883**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Listwise N=16

در بخش نوشتار، در ابتدا چند نقل قول حاوی عبارت استعاری به فراگیران داده شد. در بخش نخست از فراگیران خواسته شد، استعاره موجود در هریک از عبارات را

تشخیص دهند و بنویسند. زبان‌آموزان پس از تشخیص استعاره‌ها می‌بایست یک نقل قول را به دلخواه انتخاب می‌کردند و دو پاراگراف در رابطه با آن می‌نوشتند. آن‌ها در پاراگراف نخست نظر اصلی نویسنده را توضیح دادند و استعاره به‌کاررفته در آن را تفسیر کردند و در پاراگراف دوم با استفاده از استعاره‌های مفهومی، نظر شخصی خود را نسبت نقل قول مربوطه ارائه نمودند. (پیوست شماره ۵)

در آزمون بخش مهارت نوشتن تلاش شد تا میزان تسلط زبان‌آموزان در تولید استعاره‌های مفهومی زبان انگلیسی بررسی و ارزیابی شود. به همین دلیل آزمون این بخش، به گونه‌ای طراحی شد که فراگیران مجبور به استفاده از استعاره‌های مفهومی در پاسخ‌هایشان باشند، تا میزان تسلط آن‌ها در تولید عبارات استعاری زبان انگلیسی، مورد ارزیابی قرار گیرد. تمامی آزمون‌ها در راستای محتوای درسی ارائه شده، طراحی شدند و تنها عبارات استعاری مرتبط با شادی و زندگی که زبان‌آموزان در طول پژوهش در معرض آن قرار گرفتند در آزمون‌ها گنجانده شد. با طراحی پیش‌آزمون و پس‌آزمون تلاش شد، شرایط آزمایشی مناسبی برای مقایسه دو گروه آزمایش و کنترل و البته بررسی میزان تغییر ایجاد شده در سطح دانش استعاری زبان‌آموزان در نتیجه ارائه متون چندشویه، فراهم گردد.

۴- تحلیل و بررسی داده‌ها

این پژوهش با هدف بررسی تأثیر ارائه مستقیم استعاره‌های چندشویه بر ارتقاء سطح درک و تولید عبارات استعاری در

زبان انگلیسی، انجام شد. به طور کلی، زبان‌آموزانی که در کلاس‌های استعاره شرکت کردند و در معرض آموزش مستقیم استعاره‌های چندشویه قرار گرفتند، عملکرد بهتری در پس‌آزمون‌ها از خود نشان دادند. شرکت‌کنندگان در گروه آزمایش، در هر دو بخش مهارت خواندن و درک مطلب به عنوان یک مهارت دریافتی و مهارت نوشتار به عنوان یک مهارت تولیدی، پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در درک و استفاده از استعاره‌های مفهومی در پس‌آزمون‌های مربوطه داشتند. نتایج به دست آمده به تفصیل در ادامه مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد.

بررسی تأثیر استفاده از استعاره‌های مفهومی چندشویه در

مهارت خواندن

برای ارائه پاسخ به نخستین پرسش در این پژوهش، نتایج حاصل از آزمون‌های گروه آزمایش در مقایسه با نتایج به دست آمده از آزمون‌های گروه کنترل، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. در ابتدا پیش‌آزمون مهارت خواندن و درک مطلب مربوط به هر دو گروه کنترل و آزمایش بررسی گردید. جدول شماره ۴، مقدار احتمال (Sig) را ۰/۴۳۲ نشان می‌دهد که با اختلاف زیادی از ۰/۰۵ بیشتر است. به این معنا که پیش از آغاز دوره آموزشی، هیچ تفاوت معناداری بین سطح زبانی این دو گروه در مهارت خواندن و درک مطلب وجود نداشته است و میانگین نمرات دو گروه کنترل و آزمایش، در پیش‌آزمون مربوطه مشابه بوده است.

بنابراین هر دو گروه در سطح مشابهی از مهارت خواندن و درک مطلب قرار داشتند.

جدول شماره ۴: جدول آنالیز واریانس دو گروه کنترل و آزمایش-پیش آزمون مهارت خواندن و درک مطلب

ANOVA					
Pre-test					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2.404	1	2.404	.635	.432
Within Groups	102.148	27	3.783		
Total	104.552	28			

نمرات پس آزمون گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل مشاهده شد. نتایج آزمون‌های مهارت خواندن به اختصار در جداول شماره ۵ و ۶، ارائه شده است:

جدول شماره ۵: جدول آنالیز واریانس دو گروه کنترل و آزمایش-پس آزمون مهارت خواندن و درک مطلب

اما با بررسی عملکرد شرکت‌کنندگان در پس آزمون مهارت خواندن و درک مطلب نتایج کاملاً متفاوتی به دست آمد. با تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از پس آزمون‌های مهارت خواندن، توسط نرم‌افزار SPSS، تفاوت زیادی در

ANOVA					
Post-test					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	24.300	1	24.300	8.311	.007
Within Groups	81.867	28	2.924		
Total	106.167	29			

یکسان بود، در انتهای دوره کاملاً متفاوت شده است. برای بررسی دقیق‌تر این تفاوت معنادار، جزئیات بیشتر را در جدول شماره ۶ بررسی می‌کنیم.

جدول شماره ۶: میانگین و میانۀ نمرات آزمون‌های مهارت خواندن

همان‌طور که در جدول شماره ۶ رؤیت می‌شود، میانگین نمرات پس آزمون گروه کنترل ۱۴/۵۳ (از ۲۰ نمره) شده است که با اختلاف کمی از ۱۵/۲۶ میانگین نمرات پیش آزمون همان گروه، بیشتر شده است. به عبارتی اختلاف ۰/۷۳ بین میانگین نمرات پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل، نشان می‌دهد که گروه کنترل در مهارت خواندن پیشرفت قابل توجهی نداشتند. بر اساس جدول بالا، عدد

	Control Group (n = 15)	Experimental Group (n = 15)
Pre-test		
Mean	14.53	14.96
Median	15	15
Post-test		
Mean	15.26	17.08
Median	16	17
Mean Difference	0.73	2.12

جدول شماره ۵، مقدار احتمال را ۰/۰۰۷ نشان می‌دهد که با اختلاف بسیار زیادی از ۰/۰۵ کمتر شده است و حاکی از وجود تفاوت معناداری بین پس آزمون دو گروه کنترل و آزمایش است، به این معنا که میزان پیشرفت گروه‌ها پس از اتمام دوره آموزشی، برابر نبوده است و سطح زبانی آن‌ها در مهارت خواندن که پیش از دوره آموزشی تقریباً مشابه و

میان‌ه در پیش‌آزمون گروه کنترل ۱۵ بوده که در پس‌آزمون به ۱۶ ارتقاء یافته است.

ستون دوم در جدول فوق نشان می‌دهد که فراگیران گروه آزمایش، پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در مهارت خواندن داشته‌اند. همچنین مشاهده می‌شود که میانگین نمرات پس‌آزمون گروه آزمایش ۱۷/۰۸ شده است که در مقایسه با میانگین نمرات پیش‌آزمون ۱۴/۹۶ با اختلاف ۲/۱۲ به طور چشمگیری افزایش داشته است. از مقایسه عدد میانه پیش‌آزمون با پس‌آزمون، می‌توان دید که عدد میانه با افزایش ۲ نمره از ۱۵ به ۱۷ ارتقاء یافته است. لذا، یافته‌ها حکایت از پیشرفت قابل توجه فراگیران گروه آزمایش در مهارت خواندن دارد.

با توجه به اینکه در طول دوره آموزشی برای گروه آزمایش، از محتوای چندشیوه برای آموزش استعاره‌ها استفاده شد و در طراحی آزمون نیز از محتوای چندشیوه (کلام، تصویر و رنگ) بهره بردیم و با در نظر گرفتن پیشرفت گروه آزمایش در پس‌آزمون مربوطه به نظر می‌رسد که استفاده از محتوای چندشیوه در فرایند زبان‌آموزی تأثیر شایانی در درک و فهم استعاره‌های مفهومی در زبان مقصد داشته است و منجر به پیشرفت فراگیران در مهارت خواندن شده است. بنابراین می‌توان ادعا کرد که استفاده از محتوای آموزشی چندشیوه

(کلام، تصویر و رنگ) صرفاً جنبه تزئینی ندارند، بلکه در افزایش درک و فهم زبان‌آموزان تأثیر بسزایی دارد.

بررسی تأثیر آموزش مستقیم استعاره‌های مفهومی چندشیوه در مهارت نوشتن

برای یافتن پاسخ دومین پرسش این پژوهش، نتایج حاصل از آزمون‌های گروه آزمایش و گروه کنترل مورد بررسی، مقایسه و تحلیل قرار گرفتند تا تأثیر آموزش مستقیم استعاره‌های چندشیوه بر ارتقاء سطح تولید زبان‌آموزان فارسی زبان در مهارت نوشتن، مشخص گردد. نخست، پیش‌آزمون‌های دو گروه آزمایش و کنترل، مربوط به مهارت نوشتن را مورد مقایسه قرار دادیم. جدول شماره ۷، مقدار احتمال را ۰/۹۲۷ نشان می‌دهد که با اختلاف زیادی از ۰/۰۵ بیشتر است. به این معنا که پیش از شروع دوره آموزشی، تفاوت معناداری بین سطح زبانی این دو گروه در مهارت نوشتن، وجود نداشت و میانگین نمرات دو گروه کنترل و آزمایش، در پیش‌آزمون مربوطه مشابه بوده است. بنابراین هر دو گروه در سطح مشابهی از مهارت نوشتن قرار داشتند.

جدول شماره ۷: جدول آنالیز واریانس دو گروه کنترل و آزمایش-پیش‌آزمون مهارت نوشتن

ANOVA					
Pre-test					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	.033	1	.033	.009	.927
Within Groups	108.267	28	3.867		
Total	108.300	29			

در مقابل با بررسی عملکرد فراگیران در پس‌آزمون مهارت نوشتن، نتایج کاملاً متفاوتی به دست آمد. یافته‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS بررسی و تحلیل شدند و تفاوت زیادی در نمرات پس‌آزمون مهارت نوشتن، بین گروه

آزمایش نسبت به گروه کنترل مشاهده شد که به اختصار در جداول شماره ۸ و ۹ ارائه شده است:

جدول شماره ۸: جدول آنالیز واریانس دو گروه کنترل و آزمایش-پس‌آزمون مهارت نوشتن

ANOVA					
Post-test					
	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	17.633	1	17.633	5.004	.033
Within Groups	98.667	28	3.524		
Total	116.300	29			

همان‌طور که در جدول شماره ۹ مشاهده می‌شود، میانگین

نمرات پس‌آزمون گروه کنترل ۱۳/۲۶ (از ۲۰ نمره) شده است که با اختلاف کمی از ۱۳/۹۳ میانگین نمرات پیش‌آزمون همان گروه، بیشتر شده است. به عبارتی اختلاف ۰/۶۷ بین میانگین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه کنترل، نشان می‌دهد که گروه کنترل در مهارت نوشتن پیشرفت چندانی نداشتند. همچنین، در جدول بالا می‌توان مشاهده کرد که عدد میانه در پیش‌آزمون ۱۴ بوده که در پس‌آزمون نیز تغییری نداشته و ثابت مانده است.

از طرف دیگر، ستون دوم در جدول شماره ۹ نشان می‌دهد

در جدول شماره ۸، مقدار احتمال ۰/۰۳۳ است که با اختلاف از ۰/۰۵ کمتر است و نشان می‌دهد که تفاوت معناداری بین پس‌آزمون دو گروه کنترل و آزمایش وجود دارد. به این معنا که میزان پیشرفت گروه‌ها پس از اتمام دوره آموزشی، مشابه نبوده است و سطح زبانی آن‌ها در مهارت نوشتن که پیش از دوره آموزشی تقریباً مشابه و یکسان بود، در انتهای دوره کاملاً متفاوت شده است. برای بررسی دقیق‌تر این تفاوت معنادار، جزئیات بیشتر را در جدول شماره ۹ بررسی می‌کنیم.

جدول شماره ۹: میانگین و میانه نمرات آزمون‌های مهارت نوشتن

	Control Group (n = 15)	Experimental Group (n = 15)
Pre-test		
Mean	13.26	13.33
Median	14	13
Post-test		
Mean	13.93	15.47
Median	14	15
Mean Difference	0.67	2.14

که پیشرفت شرکت‌کنندگان در گروه آزمایش، در مهارت نوشتن قابل توجه بوده است. در جدول مربوطه مشاهده می‌شود که میانگین نمرات پس‌آزمون گروه آزمایش ۱۵/۴۷

شده است که در مقایسه با میانگین نمرات پیش‌آزمون ۱۳/۳۳ با اختلاف ۲/۱۴ به طور قابل توجهی افزایش داشته است. از مقایسه عدد میانه پیش‌آزمون با پس‌آزمون، می‌توان دید که عدد میانه با ۲ نمره افزایش از ۱۳ به ۱۵ ارتقاء یافته است. لذا، یافته‌ها حکایت از پیشرفت شایان توجه فراگیران در مهارت نوشتن در گروه آزمایش دارد.

با توجه به اینکه در ابتدای دوره آموزشی در میانگین نمرات پیش‌آزمون گروه کنترل با عدد ۱۳/۲۶ و با میانگین نمرات گروه آزمایش با عدد ۱۳/۳۳، تفاوت زیادی وجود نداشت و سطح زبان‌آموزان در مهارت نوشتن به طور تقریباً یکسانی ضعیف بود، اما در انتهای دوره آموزشی با بررسی میانگین نمرات و بررسی انحراف معیار در پس‌آزمون مربوطه، تفاوت قابل توجهی مشاهده شد.

با توجه به آموزش مستقیم استعاره‌ها به گروه آزمایش، در طول دوره آموزشی و با در نظر گرفتن پیشرفت گروه آزمایش به نظر می‌رسد که اگر فراگیران در فرایند زبان‌آموزی در معرض مستقیم استعاره‌های مفهومی چندشیوه قرار بگیرند، پیشرفت شایانی در تحلیل، تفسیر و تولید استعاره‌های مفهومی در زبان مقصد خواهند داشت. در نهایت این فرآیند آموزشی می‌تواند منجر به پیشرفت فراگیران در مهارت نوشتن شود. بنابراین می‌توان ادعا کرد که آموزش مستقیم استعاره‌های چندشیوه در بهبود سطح تولید زبان استعاری در زبان‌آموزان ایرانی فارسی زبان بسیار حائز اهمیت است.

۵- نتیجه‌گیری

زبان‌شناسان شناختی همچون لیکاف و جانسون (Lakoff & Johnson, 1980) بر استعاره‌ها به عنوان اجزای اصلی زندگی روزمره تأکید می‌کنند. بنابراین، بهبود سطح توانایی تشخیص، درک، تفسیر و تولید استعاره‌ها در زبان‌آموزان برای تسلط هرچه بیشتر بر زبان مقصد ضروری است. این پژوهش با هدف تعیین اینکه آیا ارائه مستقیم استعاره‌های مفهومی و استفاده از استعاره‌های چندشیوه می‌تواند به فراگیران در غلبه بر مشکلات و چالش‌های درک یا تولید استعاره در زبان مقصد کمک کند یا خیر، انجام شد.

در طول این پژوهش، گروه آزمایش در جلسات آموزشی استعاره، در معرض مستقیم استعاره‌های چندشیوه قرار گرفتند. یوان یو (Yuan Yu, 2016) ادعا کرده بود که استعاره‌های چندشیوه در فرایند آموزش واژه‌ها تأثیرگذارند، چون تصاویر، موسیقی، اشارات در مقایسه با زبان از مزیت‌های بهتری در بیان و ابراز مفاهیم برخوردارند. در پژوهش حاضر میزان اثربخشی استعاره‌های چندشیوه را در ارتقاء سطح درک فراگیران در مهارت خواندن و درک مطلب نیز مشاهده کردیم. زبان‌آموزان همچنین درس‌هایی را با تمرکز بر درک و فهم استعاره‌ها در راستای بهبود مهارت خواندن و درک مطلب و همچنین تولید استعاره‌ها جهت بهبود مهارت نوشتن، دریافت کردند. علاوه بر این، کلاس‌ها شامل تمرینات مربوط به استعاره‌ها به همراه آموزش مستقیم و ارائه چندشیوه استعاره‌ها بود. در نهایت، نتایج همه

پیش‌آزمون‌ها و پس‌آزمون‌های شرکت‌کنندگان در گروه آزمایش با نتایج حاصل از آزمون‌های گروه کنترل که هیچ‌گونه آموزش مستقیمی از استعاره‌ها در کلاس‌های آموزشی دریافت نکرده بودند، مورد مقایسه قرار گرفت.

همان‌طور که لیتلمور و لو (Littlemore&Low,2006a) پیشنهاد کردند، آموزش مستقیم می‌تواند به طور فعال فراگیران را با عبارات استعاری در زبان دوم درگیر کند و به آن‌ها در تشخیص و درک استعاره‌های زبان مقصد کمک کند. در این پژوهش نیز مشاهده کردیم، زبان‌آموزانی که در معرض آموزش مستقیم استعاره‌های چند شیوه قرار گرفتند، نه تنها در تشخیص و درک، بلکه در تولید استعاره‌های زبان مقصد در مهارت نوشتن نیز پیشرفت چشمگیری از خود نشان دادند. زبان‌آموزانی که در کلاس‌های آموزشی استعاره شرکت کردند نسبت به گروه کنترل، پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در پس‌آزمون درک مطلب متون استعاری در مهارت خواندن داشتند. این فراگیران پیشرفت زیادی در تشخیص و تفسیر استعاره‌ها در آزمون مهارت خواندن از خود نشان دادند. همچنین مشخص شد که کلاس‌های آموزشی استعاره، تأثیر قابل توجهی بر آگاهی استعاری زبان‌آموزان و همچنین بر بهبود توانش استعاری آنها داشت. در مورد مهارت نوشتن، زبان‌آموزانی که در کلاس‌های استعاره حضور داشتند، در پس‌آزمون پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در تولید زبان استعاری از خود نشان دادند.

آنها همچنین پیشرفت‌هایی در استفاده از استعاره‌ها برای توصیف تبلیغات استعاری تصویری داشتند. استفاده از

آموزش مستقیم استعاره‌ها بر اساس نظریه استعاره‌های مفهومی در فرایند زبان‌آموزی برای بهبود سطح تولید در مهارت نوشتن مفید در نظر گرفته شد. به عبارت دیگر، یافته‌ها نشان می‌دهد که آموزش مستقیم استعاره‌های چندشیوه می‌تواند با کمک به فراگیران در تشخیص و تفسیر دقیق استعاره‌ها منجر به ارتقاء سطح آگاهی استعاری و توانش استعاری در آن‌ها شود. شایان ذکر است که بهبود مهارت درک و تولید فراگیران ممکن است تحت تأثیر انتخاب عبارات استعاری در آزمون‌ها قرار گرفته باشد زیرا پس‌آزمون‌ها شامل استعاره‌های مفهومی بودند که زبان‌آموزان قبلاً در طول دوره آموزشی در معرض آن‌ها قرار گرفته بودند و با آن‌ها آشنا بودند. به همین دلیل نیز توانستند عبارات استعاری آموخته شده را با موفقیت درک و تولید کنند. البته در پژوهش حاضر، هدف از طراحی پس‌آزمون‌ها، تنها بررسی میزان اثربخشی دوره آموزشی، در تثبیت محتوای آموزشی ارائه شده بود و نه توانایی شرکت‌کنندگان در تشخیص و تولید استعاره‌های جدید. به همین دلیل، از ارائه محتوای جدید در آزمون‌ها پرهیز نمودیم. بنابراین، به منظور بررسی میزان توانایی زبان‌آموزان در درک و تولید استعاره‌های جدید، می‌توان همین پژوهش را با استفاده از عبارات استعاری متفاوت در پس‌آزمون‌ها نسبت به آنچه فراگیران در کلاس‌های استعاره می‌آموزند، انجام داد.

در نهایت به نظر می‌رسد، استفاده از آموزش مستقیم در آموزش زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجی و ارائه چندشیوه استعاره‌های مفهومی تأثیر شایان توجهی بر بهبود

References

- Aslan, Yasin. (2016), The Importance of Using Metaphors in Foreign Language Teaching and Learning. *International Conference on Contemporary Issues in Education*. 27 - 29 May 2016 Zagreb – Croatia. https://www.academia.edu/41637973/Education_Abstracts_18th_Annual_International_Conference
- Barati, Morteza. (2018), Evaluation of Conceptual Metaphor Theory. *Journal of Linguistics and rhetorical Studies*. Vol. 8, No. 16. https://rhetorical.semnan.ac.ir/article_2999.html?lang=en
- Dehghan, M. (2013). *The Description and the Analysis of Difficulties of Learning English Vocabulary for Persian Speakers in Iran from Cognitive Perspective* (PhD Dissertation). Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. [in Persian] <https://www.virascience.com/thesis/665430/>
- Farjami, H. (2012). EFL Students Images and Metaphors of Grammar. *Learning Iranian Journal of Applied Linguistics (IJAL)*, Vol. 15, No. 1, 19-41. <https://ijal.khu.ac.ir/article-1-77-en.pdf>
- Forceville, C. J. (1996) *Pictorial Metaphor in Advertising*. London: Routledge. <https://www.routledge.com/Pictorial-Metaphor-in-dvertising/Forceville/p/book/9780415186766>
- Forceville, C. J. (2007) *A Course in Pictorial and Multimodal Metaphor*. Projects.chass.utoronto.ca. Available from: <http://projects.chass.utoronto.ca/semiotics/cyber/cforceville4.pdf> (June 11, 2021)
- Kövecses, Z. (2005). *Metaphor in culture: Universality and variation*. Cambridge: Cambridge University Press. https://assets.cambridge.org/97805218/44475/frontmatter/9780521844475_frontmatter.pdf
- Kövecses, Z. (2010). *Metaphor* (2nd Edition). Oxford: Oxford University Press. https://www.academia.edu/19034509/Metaphor_A_Practical_Introduction_Second_Edition
- Kress, G. R. & Van Leeuwen, T. (2001) *Multimodal Discourse: The Modes and Media of Contemporary Communication*. Oxford: Oxford University Press. [https://www.scirp.org/\(S\(lz5mqp453edsnp55rrgjc55\)\)/reference/ReferencesPapers.aspx](https://www.scirp.org/(S(lz5mqp453edsnp55rrgjc55))/reference/ReferencesPapers.aspx)
- Kress, G. (2003) *Literacy in the New Media Age*. Literacies. New York: Routledge.
- Littlemore, J. (2001a). *Conceptual metaphor as a vehicle for promoting critical thinking amongst international students*. English for

سطح درک و تولید فراگیران در مهارت‌های خواندن و نوشتن دارد. با توجه به اینکه آموزش مستقیم و ارائه چند شیوه استعاره‌ها بر مهارت خواندن و نوشتن زبان‌آموزان تأثیر مثبت داشته است، گنجاندن آموزش مستقیم استعاره‌ها و استفاده از محتوای آموزشی چندشیوه در برنامه درسی زبان‌آموزان برای ارتقاء سطح درک و تولید استعاره‌ها در زبان مقصد می‌تواند حائز اهمیت باشد.

منابع

- براتی، مرتضی. (۱۳۹۶). بررسی و ارزیابی نظریه استعاره مفهومی. دو فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات زبانی و بلاغی. شماره ۱۶. https://rhetorical.semnan.ac.ir/article_2999.html
- دهقان، مسعود. (۱۳۹۲). توصیف و تحلیل دشواری‌های یادگیری واژگان انگلیسی برای فارسی‌زبانان در ایران از دیدگاه شناختی. پایان‌نامه دکتری زبان‌شناسی. دانشگاه تربیت مدرس. دانشکده علوم انسانی. <https://www.virascience.com/thesis/665430>
- صرافی، محمدمین. (۱۳۹۱). بررسی مقابله‌ای استعاره در زبان‌های فارسی و انگلیسی بر اساس نظریه استعاره‌های مفهومی. پایان‌نامه دکتری زبان‌شناسی. دانشگاه اصفهان. دانشکده زبان‌های خارجی. <https://lib.ui.ac.ir/inventory/3/9948.htm>
- طالبی‌نژاد، محمدرضا. (۱۳۸۶). توانش استعاری و روانی مفاهیم در زبان دوم: دو روی یک سکه؟. مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز. شماره ۵۳.
- فرجامی، هادی. (۱۳۹۱). استعاره‌ها و تصاویر ذهنی فراگیران زبان انگلیسی در رابطه با یادگیری دستور زبان. مجله زبان‌شناسی کاربردی. شماره ۱. <https://ijal.khu.ac.ir/article-1-77-en.pdf>
- نعمتی، مجید، کرتاسی، مارتین، فلاح افرایی، منصور. (۱۳۹۹). تأثیر آگاهی استعاری بر توانش استعاری و مهارت خواندن متون مطبوعاتی دانشجویان زبان انگلیسی. *پژوهش‌های زبانشناختی در زبانهای خارجی*. (۱۰) ۴، ۸۸۶-۸۸۱

students' press reading skill and metaphoric competence. *Journal of Foreign Language Research*, 10 (4), 866-881.

https://jflr.ut.ac.ir/article_79916.html?lang=en

Shan, Xingrong. (2019). A Study of Idiom Teaching from the Perspective of Conceptual Metaphor. *Journal of Contemporary Educational Research*.

DOI:10.26689/jcer.v4i1.964. https://www.researchgate.net/publication/341613411_A_Study_of_Idiom_Teaching_from_the_Perspective_of_Conceptual_Metaphor

Sorahi, M. A. (2012). *A Confrontational Study of Metaphor in Persian and English Based on the Theory of Conceptual Metaphor* (PhD Dissertation). University of Isfahan, Isfahan, Iran [in Persian].

<https://lib.ui.ac.ir/inventory/3/9948.htm>

Talebinezhad, M. R. (2007). Conceptual Fluency and Metaphorical Competence in Second Language Acquisition: Two Sides of the Same Coin? *Journal of Social Sciences & Humanities of Shiraz University*, Vol. 26, No. 4. <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/861671>

Thu, Nguyen Thi Hong. (2019). Using Metaphor in EFL Classroom to Enhance Writing Skills: A Case Study. *International Journal of Humanity Studies*. Hanoi Law University, Viet Nam. DOI:10.24071/ijhs.2019.030101. <http://e-journal.usd.ac.id/index.php/IJHS>

Yu, Y. (2006). Multimodal Metaphor and Its Application in Second Language Teaching: illustrated by Example of Vocabulary Teaching and Writing Teaching. *Cross-Cultural Communication*. Vol. 12, No. 7, pp. 18-23. <http://cscanada.net/index.php/ccc/article/view/8656>

Academic purposes: Directions for the future. Glasgow: University of Strathclyde <https://research.birmingham.ac.uk/en/publications/conceptual-metaphor-as-a-vehicle-for-promoting-critical-thinking->

Littlemore, J. (2001b). *Metaphoric competence: A language learning strength of students with a holistic cognitive style?* *TESOL Quarterly*, 35(3), 459-491. <https://www.jstor.org/stable/3588031>

Littlemore, J. (2009). *Applying cognitive linguistics to second language learning and teaching*. New York: Palgrave Macmillan. <https://link.springer.com/content/pdf/bfm%3A978-0-230-24525-9%2F1.pdf>

Littlemore, J., & Low, G. (2006a). *Figurative Thinking and Foreign Language Learning*. New York: Palgrave Macmillan. <https://www.redalyc.org/pdf/4783/478348691009.pdf>

Littlemore, J. & Low, G. (2006b). *Metaphoric competence, second language learning, and communicative ability*. *Applied Linguistics*, 27(2), 268-294. https://www.researchgate.net/publication/238410096_Metaphoric_Competence_Second_Language_Learning_and_Communicative_Language_Ability

Lakoff, G. (1993) *The contemporary theory of metaphor* in A. Ortony (ed.). *Metaphor and thought* (2nd ed.), Cambridge: Cambridge University Press. pp. 202-251

Lakeff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors we Live by*, University of Chicago Press.

Low, G. (1988). *On teaching metaphor*. *Applied Linguistics*, 9 (2): 125-147.

Low, G. (2008) "Metaphor and education." In R. W. Gibbs (ed.) *The Cambridge handbook of metaphor and thought*. Cambridge: Cambridge University Press. pp. 212-231. <https://psycnet.apa.org/record/2008-10315-013>

Maier, C. D. & Cross, J. L. (2014). *A Multimodal Analysis of the Environment Beat in a Music Video*. In E. Djonov & S. Zhao (eds.) *Critical Multimodal Studies of Popular Discourse*. pp. 109-124. <https://ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=1417&context=sspapers>

Müller, C. (2008). *Metaphors dead and alive, sleeping and waking: a dynamic view*. Chicago, IL: University of Chicago Press. https://www.researchgate.net/publication/273947406_Metaphors_Dead_and_Alive_Sleeping_and_Waking_A_Dynamic_View

Nemati, Majid, Cortazzi, Martin, Fallah Afrapoli, Mansour (2021). The effect of conceptual metaphor awareness on English